

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5426/2021
07.10.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиље тужиље - противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Поповић, адвокат из ..., против туженог - противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Тијана Шалдић, адвокат из ..., ради развода брака и вршења родитељског права, одлучујући о ревизији туженог – противтужиоца ББ изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2. 166/21 од 12.05.2021. године, у седници већа одржаној дана 07.10.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2. 166/21 од 12.05.2021. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви странака за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П2. 397/2020 од 20.01.2021. године разведен је брак парничних странака закључен дана 25.06.2014. године у ...; самостално вршење родитељског права над малолетним сином странака ВВ, рођеним2014. године у ..., поверено је мајци, овде тужиљи- противтуженој, чија адреса је одређена као пребивалиште малолетног детета; обавезан је тужени - противтужилац, отац да доприноси издржавању мал. ВВ месечним износом од 13.000,00 динара почев од подношења тужбе па убудуће, најкасније до 15-ог у месецу за текући месец, да доспеле износе плати у року од 15 дана, са законском законском затезном каматом од доспелости сваке поједине рате па до исплате, као и да за случај доцње на будуће рате плаћа законску затезну камату од 16-ог дана у текућем месецу до исплате; одређен је начин одржавања личних односа између ВВ и туженог сваког другог викенда од петка до недеље у 14,00 часова (отац дете преузима из вртића око 14,00 - 15,00 часова); сваке друге среде у седмици када се виђање не одвија викендом, од 14,00 - 15,00 часова (отац преузима дете из вртића и враћа до 20,00 часова); половину зимског распуста; половину летњег распуста; дететов рођендан, верске и државне празнике наизменично; за време Крсне славе оца ... новембра. Одбијен је тужбени захтев у делу којим је предложено да се лични односи између детета и оца одвијају у просторијама Центра за социјални рад у присуству социјалних радника, једном у току две недеље у трајању од 2 сата, као и захтев за обавезивање туженог да доприноси дечјем издржавању преко

досуђеног а до траженог месечног износа од 20.000,00 динара. Одбијен је противтужбени захтев којим је предложено да суд малолетно дете повери оцу на самостално вршење родитељског права, са адресом на адреси пребивалишта оца, да мајка доприноси дечјем издржавању месечним износом од 10.000,00 динара почев од подношења противтужбе 27. априла 2020. године па убудуће, за одржавање личних односа између мајке и детета у стриктно наведеним терминима, те за утврђење да у току трајања брачне заједнице парничне странке нису стекле заједничку имовину. Одбијени су предлог тужиље за одређивање привремене мере којом би се самостално вршење родитељског права до правноснажног окончања поступка поверило њој, уз виђање малолетног детета са оцем у просторијама Центра за социјални рад једном у току две недеље у трајању од 2 сата, и предлог туженог за одређивање привремене мере којом би се самостално вршење родитељског права поверило њему до правноснажног окончања поступка, а виђање одредило у означеним терминима. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2. 166/21 од 12.05.2021. године одбијена је жалба туженог - противтужиоца ББ и наведена првостепена пресуда је потврђена у делу којим је усвојен тужбени захтев и одбијен противтужбени захтев за самостално вршење родитељског права над заједничким дететом странака малолетним ВВ, доприносу дечјем издржавању и начину одржавања личних односа између детета и другог родитеља. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужиља је дала одговор на ревизију којим је предлагала њено одбијање и поставила опредељен захтев за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде из члана 374. став 1. ЗПП у поступку пред другостепеним судом који је оценио битне жалбене наводе и на јасним разлозима засновао одлуку, прихватајући чињенично стање утврђено првостепеном пресудом, као и примену материјалног права, те поступио у складу са одредбама члана 396. став 1. и став 2. ЗПП. О вршењу родитељског права, дечјем издржавању и начину одржавања личних односа детета са родитељем са којим не живи, одлучено је на основу довољно испитаног и утврђеног чињеничног стања. Врховни касациони суд у разматрање не узима наводе ревизије изван дозвољених разлога за изјављивање овог ванредног правног лека, применом члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеним чињеницама, у браку странака рођен је ... 2014. године њихов син мал. ВВ. Заједница живота странака је прекинута у фебруару 2020. године. Од тог времена тужиља са мал. ВВ живи у приземљу родитељске куће, на спрату живе њени родитељи, сестра и њен син. Тужиља је запослена као ... у ..., са месечном

зарадом у износу од 51.000,00 динара. Других обавеза издржавања нема. Располаже родитељским компетенцијама и ваљано се стара о мал. ВВ.

Мал. ВВ похађа предшколску установу. Износ његових потреба на месечном нивоу утврђен је на 26.000,00 динара. Личне односе дете и отац одржавају у складу са решењем о привременој мери од 25.05.2020. године.

Тужени живи у ..., у породичној кући са родитељима. По занимању је ... Зарађује 33.000,00 динара месечно. Из претходног брака има ћерку која живи са мајком у ... Као родитељ је брижан, емоционално снажно везан за мал. ВВ и рад да са њим проводи што више времена, као и да се о њему непосредно стара.

Почетни проблеми условљени сепарацијом родитеља, измештањем детета из дотадашњег окружења и одвајањем од оца, су превазиђени, исто као и ускраћивање у одржавању личних односа између оца и детета. Испрва мал. ВВ је у разговору са стручним лицима органа старатељства био агресиван, испољавао је неодговарајуће понашање и према мајци. Од стране органа старатељства дата је препорука да се странке упуте на саветодавну установу како би се превазишао негативан утицај на дете. Између странака су владали дубоко конфликтни односи. Сарадња на пољу родитељства је изостала. Међутим, у току поступка понашање детета је кориговано одговарајућим васпитним утицајем. Актуелно, мал. ВВ је стабилизован у животу са мајком и примереном одржавању личних односа са оцем, боравком код њега у познатом и њему блиском окружењу. Суд је у склопу утврђених чињеница, прихватио мишљење надлежног органа старатељства да је у најбољем интересу мал. ВВ да родитељско право самостално врши мајка, а да са оцем одржава личне односе по одговарајућој динамици. О овим правима детета и о дечјем издржавању је одлучено правилном применом члана 77. ст. 3., 61. ст. 1. и 154. ст. 1. Породичног закона Републике Србије.

Другостепени суд је прихватио разлоге првостепеног суда као правилне и став о неприхватљивости предлога туженог да се као доказ користи приватно начињени видео снимак мал. ВВ на УСБ сагледао из угла заштите најбољег интереса детета, којим је свако дужан да се руководи у свим активностима везаним за дете, диктатом одредбе члана 6. Породичног закона.

У функцији оцене о најбољем интересу мал. ВВ као детета предшколског узраста, неспорно правилног психофичког развоја, суд је прибавио компетентно мишљење надлежног органа старатељства, како је законом прописано. Консултовано мишљење органа старатељства је прихваћено од стране нижестепених судова, с обзиром да оно одговара најбољем интересу детета према релевантним показатељима који ничим нису доведени у питање. Адаптираност детета на услове живота са мајком, уз успостављено одржавање блиских односа оцем, чине излишним предлоге туженог да се одреди вештачење и саслушање сведока. Таквог су става били и нижестепени судови, а такође и Врховни касациони суд који супротне наводе ревизије оцењује неоснованим.

Приврженост детета оцу, не претеже над родитељском улогом мајке на овом узрасту детета и његове потребе да се о њему стара мајка на начин којим као родитељ лично и непосредно обезбеђује подмирење скупа дететових потреба у свакодневном животу. Предност за самостално вршење родитељског права на страни мајке на коју је

мал. дете упућено од престанка брачне заједнице родитеља, не умањује значај родитељске улоге туженог и његових квалитета као родитеља, имајући у виду да се одређеним моделом за одржавање личних односа омогућује неговање и развијање односа блискости међу њима и детету добродошле подршке коју је отац способен и спреман да му пружи.

Код изнетог стања ствари, правилан је закључак нижестепених судова да је основан тужбени захтев за поверавање детета на самостално вршење родитељског права мајци, одговарајуће уређење начина одржавања личних односа детета са оцем, као и издржавање, док је противтужбени захтев неоснован.

Одредбе члана 77. Породичног закона, прописују услове за самостално вршење родитељског права. Одредбом члана 77. став 3. наведеног закона прописано је да један родитељ врши сам родитељско право на основу одлуке суда када родитељи не воде заједнички живот, а нису закључили споразум о вршењу родитељског права.

Одредбом члана 266. став 1. Породичног закона, прописано је да је у спору за заштиту права детета и у спору за вршење, односно лишење родитељског права, суд увек дужан да се руководи најбољим интересом детета.

Одредбом члана 270. Породичног закона, прописано је, да је, пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу односно лишењу родитељског права, суд дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима. Одредбом члана 272. став 2. истог закона прописано је да, ако родитељи нису закључили споразум о вршењу родитељског права или суд процени да њихов споразум није у најбољем интересу детета, одлуку о поверавању заједничког детета једном родитељу, о висини доприноса за издржавање од стране другог родитеља и о начину одржавања личних односа детета са другим родитељем, доноси суд.

У смислу одредбе члана 266. став 1. Породичног закона, и по налажењу Врховног касационог суда, најбољи интерес детета је да буде поверено на самостално вршење родитељског права мајци, имајући у виду укупно утврђено чињенично стање и мишљење Центра за социјални рад, односно органа старатељства. Побижана пресуда донета је у складу са напред наведеним одредбама Породичног закона, као и члана 3. став 1. Конвенције о правима детета.

Одредбе члана 61. Породичног закона, уређују личне односе детета са родитељем са којим не живи. Одредбом става 1. истог члана, прописано је да дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи. Одредбом става 2. овог члана, прописано је да право детета да одржава личне односе са родитељем са којим не живи може бити ограничено само судском одлуком када је то у најбољем интересу детета. Начин одржавања личних односа је у складу са извештајем органа старатељства. Одлука о издржавању донета је правилном применом члана 160. и 162. Породичног закона.

Висином доприноса од 13.000,00 динара месечно према могућностима туженог, обезбеђује се примерен износ средстава потребних за редовно издржавање мал. ВВ, док је преостало дужна да обезбеди мајка са којом дете живи, а у чији допринос се рачуна и њено свакодневно ангажовање на подмирењу дететових потреба. Висином

издржавања треба да се омогући редован прилив средстава за подмирење текућих потреба детета на месечном нивоу и обезбеди најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ дужник издржавања, сагласно члану 162. Породичног закона. За сваког радно способног родитеља обавеза издржавања према малолетном детету је приоритетна (чл. 154. ст. 1. Породичног закона). У конкретном случају, висина издржавања је одређена у складу са критеријумима прописаним у чл.160-162. Породичног закона.

Суд је ценио наводе ревизије, па је нашао да су исти неосновани. Врховни касациони суд сматра да је материјално право правилно примењено, те да су неосновани ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права. И по оцени Врховног касационог суда, према околностима конкретног случаја најбољи интерес деце поуздано је утврђен у већ спроведеној судској процедури, сагласно Породичном закону.

Остали наводи ревизије представљају понављање навода који су истицани у жалби против првостепене пресуде, које је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које овај суд у свему прихвата.

На основу члана 414. Закона о парничном поступку, донета је одлука као у изреци.

С обзиром да тужени-противтужилац није постигао успех у поступку по ревизији и да одговор на ревизију не представља нужне и потребне трошкове на основу одредби чл. 165. ст. 1. и 154. ЗПП-а о трошковима ревизијског поступка је одлучено као у изреци.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић